

Financieel Kader | Nationaal Versterkingsplan van microchip-talent

Beschikbare middelen

Voor het Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent is besloten om vanuit de Rijksoverheid eenmalig € 450 miljoen beschikbaar te stellen en vanaf 2031 structureel maximaal € 80 miljoen per jaar. Dit is bestemd voor de toename van het aantal studenten in de verschillende onderwijssectoren. Uit deze € 80 miljoen moet ook de studiefinanciering die benodigd is voor de extra studenten betaald worden (vanuit de OCW-begroting).

Het plan wordt aangevuld met een cofinanciering van ten minste € 225 miljoen euro door bedrijfsleven en regionale overheden. In de voorjaarsnotabesluitvorming 2025 zijn middelen vrijgemaakt voor dit nationaal versterkingsplan. Deze middelen staan op de Aanvullende post van het ministerie van Financiën. Het gaat om de volgende budgettaire reeks x € 1 miljoen.

2025	2026	2027	2028	2029	2030	vanaf 2031
31	55,7	72,5	84	98,3	108,5	80

De kosten die gerelateerd zijn aan de groei van het aantal studenten (incl. studiefinanciering) zijn onderdeel van zowel de incidenteel beschikbare €450 mln. als de structureel beschikbare €80 mln. Kosten voor de uitvoerende partijen binnen het Rijk (o.a. subsidieverlening) zijn eveneens onderdeel van de €450 mln.

Type activiteiten die in aanmerking komen voor financiering

Het doel van het Versterkingsplan is meer opgeleid technisch talent voor de microchipindustrie. Grofweg kunnen middelen dan ingezet worden voor activiteiten in de volgende categorieën:

Publiek onderwijsdomein

1. Initieel bekostigd onderwijs¹
2. Top-ups en voorinvesteringen
3. Institutionele randvoorwaarden (bijvoorbeeld t.b.v. samenwerking tussen onderwijssectoren)

Privaat onderwijsdomein (waaronder ook private activiteiten van publieke instellingen)

4. Om- en bijscholings activiteiten (Post-initieel onderwijs, Non-formeel onderwijs)

Overig (voor beide domeinen)

5. Overige activiteiten (kennisdeling, leerplatforms, wervingsactiviteiten, behoud internationaal talent, beurzen, voorlichting vo, inclusie etc.).

Financieel arrangement

De middelen zullen naar de onderwijsinstellingen of eventuele andere ontvangers over gemaakt worden (en niet naar de regionaal coördinerende verbanden). Hiervoor maken we waar mogelijk gebruik van bestaande instrumenten.

De budgetten per instrument zullen op een later stadium worden bepaald aan de hand van de ontvangsten plannen en de weging hiervan. Dit geldt voor bekostigd en niet-bekostigd onderwijs.

Publiek onderwijsdomein (activiteiten categorie 1, 2, 3 en 5)

- Bekostiging
 - Onderwijsinstellingen in het mbo, hbo en wo ontvangen via het instrument bekostiging middelen voor het verzorgen van het initieel bekostigd onderwijs. Extra

¹ Inclusief omscholing via BBL

(NL en EER) studenten in het onderwijsstelsel worden normaliter bekostigd op basis van de onderwijsbijdrage per student en worden toegevoegd aan de lumpsum bekostiging. Deze financieringswijze geldt ook voor dit plan. We onderzoeken of er binnen de kaders van de overheidsfinanciën mogelijkheden zijn voor voorfinanciering, vooruitlopend op de reguliere financieringswijze.

NB. Deze werkwijze volgt de reguliere systematiek waarbij herverdeeffecten kunnen optreden in verband met de hogere bekostigingsfactor voor technische opleidingen.

- Het is een optie om in het hbo en wo gebruik te maken van de onderwijsopslag in bedragen. Dat geeft een mogelijkheid om via de lumpsum gerichte toekenningen aan specifieke onderwijsinstellingen te maken. Het mbo kent deze mogelijkheid niet. Daarom zullen middelen voor het mbo middels subsidies worden uitgekeerd.
- Top-ups boven op de onderwijsbijdrage per student worden via de onderwijsopslag in bedragen uitgekeerd dan wel via de voorziening onderzoek in bedragen binnen de bekostiging in het hbo en wo.
- Voor studenten van buiten de EER geldt dat hbo en wo-instellingen een verhoogd instellingscollegegeldtarief in rekening mogen brengen. De instellingen ontvangen geen bekostiging voor deze studenten, ook niet in het kader van dit plan.

- Subsidies

- Activiteiten in categorie 5 overig worden in beginsel via het instrument subsidies verstrekt.
 - Het opstellen en gunnen van subsidies is een intensief proces. Een nieuwe subsidieregeling heeft een gemiddelde doorlooptijd van minimaal 6 maanden voordat een subsidieregeling juridisch operationeel is. Een project- of maatwerksubsidie kent over het algemeen een kortere doorlooptijd. Bezien moet worden welke subsidievorm van toepassing is op welke activiteit.
 - Aan subsidies zijn verplichtingen gekoppeld. Denk aan aanvraag- en verantwoordingseisen. Ook zal gevraagd kunnen worden om te voorzien in informatiebehoefte vanuit de overheid, bijvoorbeeld ten behoeve van voortgangsrapportages aan het parlement. Een toets op staatssteunrisico's maakt onderdeel uit van de subsidiebeoordeling.

- Studiefinanciering

- Uit het totale budget dient de studiefinanciering voor de extra studenten te worden gefinancierd. Deze middelen worden op reguliere wijze verstrekt door DUO.

Privaat onderwijsdomein (waaronder ook private activiteiten van publieke instellingen)

- Subsidies

- Activiteiten in categorie 4 en 5 (maatregelen binnen het niet publieke domein) worden toegekend via subsidies.
 - Een vergelijkbare aanpak als bij de LLO katalysator kan hier gehanteerd worden.

Bovengenoemde activiteiten en financiële instrumenten hebben betrekking op de incidentele middelen die vanuit het Rijk ter beschikking zijn gesteld.

Uitgangspunten co-financiering

- Het totaal van de cofinanciering door bedrijfsleven en regionale overheden moet optellen tot minimaal één derde op de totale investering.

- Bijdragen mogen 'in kind' en/of 'in cash'.
- Het betreffen nieuwe bijdragen (niet stapelbaar). Bestaande projecten uit het Nationaal Groeifonds kunnen niet als zodanig worden ingebracht.
- Cofinanciering is direct gericht op het opleiden van extra talent (en daarmee bijvoorbeeld geen studentenhuysvesting).

Financiering regulier onderwijs

We begrijpen dat er een wens is om uniformiteit in financiële kaders voor de kostprijs per student. Dat is geen makkelijk gegeven. De huidige werkwijze kent geen uniformiteit in de opbouw en calculatie van de kostprijs tussen de universiteiten. Een voorbeeld daarvan zijn tarieven voor het collegegeld van niet-EER studenten. Redenen voor de verschillen zijn eveneens niet bekend. Om nu uniformering toe te passen in het Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent lijkt lastig te faciliteren en verdedigen wanneer de onderliggende kosten per universiteit verschillen (o.b.v. input van de betrokken TU's). Wat wij weten is het volgende:

- Er is geen eenduidigheid over de kosten van de student (Commissie Bekostiging Hoger Onderwijs en Onderzoek o.l.v. Van Rijn, 2019).
- In de huidige situatie ontvangen onderwijsinstellingen voor het verzorgen van initieel onderwijs bekostiging (zie daarvoor de jullie bekende tarieven in bijlage 1). Daarbovenop ontvangen de instellingen het collegegeld €2.530,-, collegejaar 24/25).
- Conform de referentiesystematiek wordt voor elke student een onderwijsbijdrage toegevoegd aan het budget voor de bekostiging. Om tegemoet te komen aan de relatief hoge kosten voor het verzorgen van onderwijs in de technieksector wordt in het verdeelmodel rekening gehouden met een bekostigingsfactor. In het hbo en wo bedraagt deze respectievelijk 1.28 en 1.5. Technische opleidingen in het mbo kennen een prijsfactor variërend van 1.4 tot 1.8.
- Omdat het hier gaat om een uniek proces met als doel het op korte termijn realiseren van een specifiek doel (grotere aantallen technisch talent voor de microchipsector) bij specifieke technische opleidingen, is er bereidheid om te kijken naar top-ups bovenop de reguliere bekostiging. Instellingen dienen deze top-up apart te benoemen en te onderbouwen.

Richtlijnen die voor planvorming relevant zijn:

- De regiegroep bekijkt de plannen door de lens van de talentopgave, daarbij is de besluitvorming is veel breder dan het de efficiëntie van de plannen (zoveel mogelijk output tegen zo laag mogelijke kosten). Zie ook de (onderling afhankelijke) elementen in het Analyse kader.
- Het primaire doel is talent opleiden voor de microchipindustrie binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen. De middelen zijn slechts bestemd voor het opleiden van talent. Andere elementen zijn daarbij in principe niet in scope (bijv. onderzoek). Wellicht zijn er investeringen nodig die wel binnen de scope passen. Er zijn bovendien andere bronnen beschikbaar om onderzoek mee te financieren, bijvoorbeeld via het bedrijfsleven in de PPS-toeslag, NWO, Horizon etc.
- Wij hebben geen waardeoordeel over de hoogte van het uiteindelijke bedrag, mits die goed onderbouwd zijn. Dan is dat het bedrag wat het is. Er dient ook in ogenschouw te worden meegenomen dat de uitgaven publiek te verantwoorden moeten zijn, zowel naar de Kamer als naar andere onderwijsinstellingen.
- De hoogte van de berekende kostprijs heeft implicaties voor het aantal talenten dat in Nederland beschikbaar zal komen. Dat heeft ook gevolgen voor de uitwerking van het convenant. Om die reden zal een vertegenwoordiging van de microchipindustrie onderdeel zijn van het analyse- en besluitvormingsproces.

Bijlage 1: Huidige tarieven

Bekostigingsstarieven (prijspeil 2024)		
Mbo¹	bbl	bol
Inschrijving	5.025	12.559
Diploma	2.357	2.501
Hbo	bachelor	master
Inschrijving ²	8.329	8.329
Graad	8.329	8.329
Inschatting gem. inkomsten	10.412 p/j	12.494 p/j ³
wo	bachelor	master
Inschrijving ²	7.175	7.175
Graad (onderwijsdeel)	7.175	7.175
Graad (onderzoekdeel)	3.296	6.592
Inschatting gem. inkomsten	10.666 p/j	14.059 p/j ³

¹ Tarieven zijn gebaseerd op een technische mbo opleiding met prijsfactor 1.8

² Inschrijvingen worden bekostigd binnen de nominale studieduur (bv. wo bachelor max. 3x, 2-jarige master 2x)

³ Op basis van een tweejarige master